

Gorjance od Novigamesta prisôpe in čez ta hrib proti Luži prevagne, se odprè vid po Metliški okolici tje do Ogulina na Hrovaškim, in védni tovarš, ki človeka povsod, kamorkoli se oberne, spremlja, je velikanski Klek, shodiše slovenskih copernic, ktere ponoči, vsaka pri svojim možu namesto sebe škopnik pustivši, tam na ples letajo, kar vender v naši dôbi noben bolj prebrisan človek več ne verjame. Na desno se proti jugu od Vahte skoraj do Tančegore, 4 ure delječ, razprostirajo vinske goré, in, kër sonce precej, ko na zreniku lice pomolí, svoje žarko okó na nje ravná in jih še delj ko do malih južin živo prepéka, dajejo one tako kápljico, ki kri razpali in zamakne sercé. Te goré rivajo za svojim herbtam kočevski merzli zrak nazaj, in vežejo Gorjance s hribi, ki iz vojaške meje (militara) na Krajnsko sežejo in Poljane ločijo od Metliške okolice, ktera z gorami obdana samo proti Hrovaški meji odperta stoji.

Stanovniki so v verozakonu različni: eni, in to je veči del, spadajo k zapadni, eni k izhodni; eni izmed zadnjih so se z zapadno cerkvijo zedinili, obderžavši obred (šege) iz iztočne (gerške nezedinjene) cerkve. Ti vsi živijo med sabo v pravi kristjanski zlogi takó, de bi se drugim bolj izobraženim deželam smeli v izgled postaviti.

Oprava (obleka), od krajnske popolnoma razločna, akoravno pri vsih preprosta, ni vender pri vsih enaciga kroja. Vidiš okroglolične rudeče dekleta z bistrimi, večidel plavimi očmi, in ko na smeh postavijo usta, se jim vidijo lepi drobni, ko sneg beli zobjé. Njih čelo krasi parta (šapel), nakinčena z leskajočimi kamnički, ki so v žolto (rumeno) svilo vdeleni in z biseri obdani, in to zahteva spoštovanje, kër je znamenje devištva. Na glavi nosijo belo pečo, ktere roglji, nazaj priviti, so umetno zloženi; bela drobno nabrana robača in rokavi (ošpetelj), ki pokrivajo moderc in persi, in do pol pasa segajo, na persih z lepo od bisera leskajočo iglo spéti, so njih dolnja obléka. Verh tega perténiga oblačila pride zabúneč, to je, bela suknja, ki čez kolena do ribice sega. Take so Semčanke. — Staroverka nosi, kakor Kočévarica, kožuljo iz céliga brez moderca in rokavov; nikoli je brez pregače (zastora) vidil ne boš, ki je iz volne sotkana in umetno prepisana. Zakonska se spleta v dve kiti, ki po persih visite, in ako je premožna, vpleta desetice in dvajsetice; od tod pride prevertani denár; revna pa vpleta perstane (rinke) ali kako sliko (podobo), ktera je iz bele kosti lepo narejena. Ta kinč, ki si ga v kite vpletajo, se opletki imenuje. Na kite na glavi pripné od obeh platí nad ušesi belo pečo, ki po herbtu visí, in jo opregačo imenuje. Devica se le v eno kito spleta, ki zad po herbtu visí, in nosi na glavi rudečo kapo kot Poljanke. Nogovice imajo pisane. Dekleta po Poljanah in Kostelji spletajo svoje lasé v rudeci kiti, ki ju z rudečimi verbeci (pankeljci) kot pol klobase od ušes proti verhuncu pripletajo. Zakonske nosijo bele, od prednje platí klekane pocene (avbe), ki na verhuncu špičasto postrani nad zatilkam čepijo. Njih nogovice so suknjene pisane, to je, iz volne pletene; pri vsih družih ob Kolpi pa bele. Poljanke, Kosteljke, Osilničanke nosijo repove.

Ravno taka razlika je tudi med prebivavci možkiga spola: vsi nosijo bele po mažarsko skrojene hlače. Semčan in Kosteljke nosita škornje, kar jima práv lepo stoji h hlačam. Poljanci, Viničanje in Metličanje nosijo večidel mestve (čizme), samo s tem razločkam, de jih Viničan in Metličan po členkih vežeta. Vsi nosijo postrani na boku pisan torbaček. Opanke so obutev samó takó imenovanih Vlahov, ki so na Krajnsko se naselili; med

Poljanci jih nosijo le tisti, ki v krajno (militaro) po tergovino hodijo.

To ljudstvo je lepe terdne, bolj srednje ko velike postave. Bojancanje, Marendolci in Žumberčanje so se v te kraje naselili, govore čisto sèrbsko-hrovaško narečje; imajo tudi svoje posebne šege in navade, in kakor se mi zdí, spadajo k sluinskemu regimentu; na svoje potroške na stražo v Karlovic in na granico hodijo, in si iz svojiga vojaško opravo omišlujejo v mirnih časih. Ob Kolpi po Metliški okolici govore slovensko-hrovaško narečje. Poljanc in Kosteljke se sèrbsko-hrovaškemu narečju bolj približujeta in izgovarjata vse besede, ktere Krajnc na *ic* in *ik* izrekuje, na *ac* in *ak*, postavim: tobolac, ústavak. Ravnagora in Delnice unkraj Kolpe morajo biti krajnska naseljitva; tú se govoriti sliši: biva, šva, kakor na Gorenskim. Tudi jih Primorci in Hrovatje imenujejo Krajnce.

(Dalje sledi.)

Novice.

(Naša cesarska rodovina) je zopet eniga nadvojvoda zgubila. 5. dan tega mesca je umerl v Benetkah po kratki bolezní svitli nadvojvoda Miroslav (Friedrich), c. k. admiral in vikši zapovednik pomorstva, še le 26 let star.

(Vikši škof v Ostrogoni (Gran) in Ogerski Primas,) žlahtni gosp. Jožef Kopacsy, so umerli 18. dan pretečeniga mesca. To škofijstvo ima nar veči dohodke in sicer na leto okoli 800,000 gold. srebra.

(Hvale vredno!) V mestu Korompi na Ogerskim so device, od mestniga duhovna spodbujene, v družbo stopile, de ne bo nobena zmed njih možkiga vzela, kteri pijančuje. — O ko bi hotle vse slovenske device v tako družtvo stopiti!

(V Ljubljani) je čertek večer med 8. in 9. uro grôzen hrup postal: neznan pès je namreč po ulicah letal, ljudí in pse popadal. Pet ljudí je do krivaviga vgriznil, peterim je pa le obleko stergal. Kër jo je iz mesta potegnul in ga dozdej še niso našli, se ne more za gotovo povedati, ali je bil stekel pès, ali pa le kak hud čuvajsk, ki se je iz verige odtergal. —

(Huda ura) je 24. kimovca okoli Marburga razgrajala. Pri sv. Jožefu blizo Marburga je domačo gospodinjo v nekim hrami skoz dimnik strela ubila.

Prislovice Štajarskih Slovincov.

Težko je proti vodi plavati. — Dolgi lasi, kratka pamet. — Ti bi rad, de bi bil volk sit, pa koza cela. — Dostikrat bi trebalo, de bi človek spred in pa odzad oči imel. — Kader mačka pride, imajo miši poderk. — Se je s konja na kozo sedel. — Je prišel s perja na slamo. —

Današnjimu listu je perdjan osem in dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	9. Kozoperska.		4. Kozoperska.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	56	2	43
1 > > banaške	2	55	2	47
1 > Tursice	1	50	1	48
1 > Soršice	—	—	—	—
1 > Reži	2	18	2	20
1 > Ječmena	1	27	1	25
1 > Prosa	1	41	1	37
1 > Ajde	1	36	1	40
1 > Ovsa	—	56	—	52